

i:\avb\ved\par1616
(Med automatisk sidenummerering)

Vederlag, kom-
mune fælles-
skaber m.v.

-7 FEB. 1997

Tilsynsrådet for Ringkjøbing Amt
Rindumgård
Postboks 151
6950 Ringkøbing

4. k.
1996/1306/661-1
AVB

I breve af 7. februar og 25. marts 1996 har Tilsynsrådet for Ringkjøbing Amt på foranledning af Holstebro Kommune anmodet Indenrigsministeriet om en vejledende udtalelse om forståelsen af § 16, stk. 1, litra b, § 16, stk. 5, og § 16, stk. 6, i lov om kommunernes styrelse.

Tilsynsrådet har i den forbindelse stillet følgende spørgsmål:

"1.

Vil der være noget til hinder for - eventuelt med byrådets godkendelse, som ifølge mange vedtægter kræves til vedtægtsændringer - at ændre vedtægterne for visse selvejende institutioner og kommunale fællesskaber organiseret i såvel fonde som i interessentskaber, således at de pågældende fonde/interessentskaber m.m. udbetaler diæter til de byrådsmedlemmer, som af byrådet er udpeget til de pågældende bestyrelser?

2.

Hvis spørgsmålet besvares bekræftende ønskes oplyst, om byrådsmedlemmer udpeget af byrådet til bestyrelser for selvejende institutioner/kommunale fællesskaber, der ifølge sine nugældende vedtægter udbetaler diæter til bestyrelsesmedlemmer, fortsat må oppebære disse diæter - eller om honoreringen for disse poster måtte være omfattet af det faste vederlag.

3.

Vil der med byrådets eventuelle godkendelse i de samme selvejende institutioner/kommunale fællesskabers vedtægter kunne træffes beslutning om honorering af formanden. I bekræftende fald ønskes oplyst, om et formandshonorar kunne oppebæres af et af byrådet udpeget bestyrelsesmedlem - i bekræftende fald om dette også ville være tilfældet, hvis den pågældende i forvejen er honoreret som fagudvalgsformand, og den pågældende institution/kommunale fællesskab vedrører den pågældende formands ressortområde.

4.

Vil kommunalbestyrelsesmedlemmer, som har valgt tabt arbejdsfortjeneste efter styrelseslovens § 16, stk. 5, og som er udpeget

til at sidde i bestyrelser for selvejende institutioner, fælleskommunale selskaber m.v., med henvisning til styrelseslovens § 16, stk. 6, være afskåret fra at oppebære tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med møder i de institutioner og selskaber, hvor det af vedtægterne fremgår, at der ydes bestyrelsesmedlemmerne mødediæter?

5.

Dersom der ikke kan ydes tabt arbejdsfortjeneste, når der ydes mødediæter, vil et bestyrelsesmedlem kunne fraskrive sig retten til mødediæter for derved at opnå den tabte arbejdsfortjeneste?"

I den anledning skal Indenrigsministeriet udtale følgende:

§ 16 stk. 1, § 16, stk. 5, og § 16, stk. 6, i lov om kommunernes styrelse (lovbekendtgørelse nr. 615 af 18. juli 1995) er sålydende:

"§ 16. Der ydes et fast vederlag til kommunalbestyrelsens medlemmer. Indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om vederlaget. Vederlaget omfatter medlemmernes

- a) deltagelse i møder i kommunalbestyrelsen og dennes udvalg samt underudvalg,
- b) deltagelse i møder i forbindelse med varetagelse af kommunale hverv, der udføres efter valg af kommunalbestyrelsen, medmindre der på andet grundlag er fastsat bestemmelse om særskilt vederlæggelse,
- c) deltagelse i kurser m.v., der af kommunalbestyrelsen anses for at have betydning for varetagelsen af de under litra a og b nævnte hverv,
- d) deltagelse i seminarer, jf. § 9 a,
- e) varetagelse af andre nærmere angivne kommunale hverv efter anmodning fra kommunalbestyrelsen eller dennes udvalg og
- f) udførelse af andre aktiviteter i forbindelse med de under litra a-e nævnte møder m.v.

....
Stk. 5. Et medlem kan vælge at modtage erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste. I så fald reduceres det faste vederlag. Valget foretages med virkning for et regnskabsår ad gangen. Erstatning ydes for deltagelse i de i stk. 1, litra a-d, nævnte møder m.v. Herudover kan kommunalbestyrelsen beslutte at yde erstatning til et medlem for udførelse af de i stk. 1, litra e, nævnte aktiviteter. Erstatningen kan pr. dag højst udgøre det femdobbelte af det diætbløb, som af indenrigsministeren er fastsat for møder af ikke over 4 timers varighed, jf. § 16 a, stk. 3. Indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om ydelse af erstatningen, herunder om reduktion af det faste vederlag.

Stk. 6. Er der tillagt nogen særligt honorar eller vederlag, bortset fra ydelser efter stk. 1, 2 og 4, for varetagelse af et kommunalt hverv, kan der ikke ydes den pågældende erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med hvervets varetagelse."

Ad 1. Der er ikke efter den kommunale styrelseslov noget til hinder for, at der i vedtægter for kommunale fællesskaber, selvejende institutioner m.v, hvori kommunalbestyrelsen er repræsenteret med et eller flere kommunalbestyrelsesmedlemmer, kan være fastsat bestemmelse om særlig vederlæggelse.

Om vedtægtsændringer med henblik på indførelse af sådanne bestemmelser konkret kan gennemføres, og hvad der i givet fald kræves, afhænger af de for den pågældende institution mv. gældende regler og procedurer for vedtægtsændringer. Sådanne ændringer vil f.eks. i visse tilfælde kræve godkendelse af den kommunale tilsynsmyndighed.

Ad 2. Ved den nye affattelse af styrelseslovens § 16 er det fastsat, at der ydes alle kommunalbestyrelsesmedlemmer et fast vederlag, der omfatter deres udførelse af de i stk. 1 opregnede hverv. Der er i følge bemærkningerne til lovforslaget tale om en udtømmende opregning af de aktiviteter, som hvervet som kommunalbestyrelsesmedlem omfatter.

Bestemmelsen udelukker imidlertid ikke, at et kommunalbestyrelsesmedlem på andet grundlag modtager særskilt vederlæggelse for udførelsen af et kommunalt hverv. Dette fremgår forudsætningsvis af § 16, stk. 1, litra b, og § 16, stk. 6.

Det fremgår af bemærkningerne til § 16, stk. 1, litra b, at der i vedtægter for kommunale fællesskaber, selvejende institutioner m.v., hvori kommunalbestyrelsen er repræsenteret med et eller flere kommunalbestyrelsesmedlemmer, kan være fastsat bestemmelse om særlig vederlæggelse.

Der kan tillige henvises til pkt. 2 B i Indenrigsministeriets vejledning nr. 176 af 28. november 1995, hvor der er anført følgende:

"Det følger af bestemmelsen, at kommunalbestyrelsesmedlemmer, der af kommunalbestyrelsen er valgt til at varetage et hverv, kan modtage såvel det faste vederlag efter den kommunale

styrelseslov som en særlig vederlæggelse i det tilfælde, hvor der på særligt grundlag - f.eks. i særlovgivningen eller i vedtægter for kommunale fællesskaber, selvejende institutioner eller lignende - er fastsat bestemmelse herom."

Ad 3. For så vidt angår spørgsmålet om adgangen til at fastsætte et fast vederlag til formanden for et kommunalt fællesskab, en selvejende institution eller lignende skal Indenrigsministeriet henvise til ministeriets cirkulæreskrivelse af 4. marts 1981, hvori der er fastsat retningslinier for vederlæggelsen af hverv som medlem af bestyrelsen for selskaber, som helt eller delvist er i offentligt eje. De principper, som er kommet til udtryk i cirkulæreskrivelsen, finder fortsat anvendelse.

./.

Cirkulæreskrivelsen vedlægges i kopi til orientering.

Som det fremgår af skrivelsen, er udgangspunktet, at der kan vederlægges efter § 16 - nu § 16 a - i den kommunale styrelseslov, det vil sige med udbetaling af mødediæter.

I de tilfælde, hvor forberedelsen til møderne går ud over, hvad der normalt kan forventes, eller hvor der foreligger en betydelig arbejdsindsats, der ikke direkte er knyttet til mødevirksomhed, f.eks. forberedelsesarbejde, deltagelse i drøftelser, forhandlinger, besigtigelser o.lign. kan en fast vederlagsordning være berettiget. Det vil ofte være formanden eller næstformanden, der har en sådan merbelastning, som ikke er knyttet til egentlig mødetid.

Sådanne særlige vederlag fastsættes på grundlag af en opgørelse over den tid, der anvendes eller forventes anvendt. Vederlaget beregnes sædvanligvis ud fra den timeløn, som et folketingsmedlem oppebærer - for tiden ca. 185 kr. i timen - medmindre hvervets karakter taler for, at der tages udgangspunkt i en højere lønramme.

Hvorvidt der kan træffes beslutning om at yde bestyrelsesformanden et fast vederlag, afhænger således af en konkret vurdering af de nærmere oplysninger om den arbejdsindsats, herunder det

timeforbrug udover mødedeltagelsen, som er forbundet med hvervet som formand for bestyrelsen.

Der kan som eksempel henvises til Indenrigsministeriets afgørelse af 8. december 1995, der er gengivet i Indenrigsministeriets afgørelser og udtalelser om kommunale forhold 1995, side 27.

For så vidt angår spørgsmålet om et kommunalbestyrelsesmedlem eller en udvalgsformand, der er bestyrelsesmedlem i et kommunalt fællesskab, en selvejende institution eller lignende, kan modtage et fast vederlag som formand skal Indenrigsministeriet bemærke, at der ikke er noget til hinder for dette, når der på andet grundlag er fastsat særskilt bestemmelse om vederlæggelsen. Der henvises til besvarelsen under punkt 2.

Det forhold, at et sådant særskilt vederlag stammer fra hverv inden for udvalgsformandens ressortområde, har således ikke betydning for, om en udvalgsformand kan modtage vederlaget.

Borgmestre kan dog som hidtil ikke oppebære anden økonomisk ydelse af kommunens kasse for bestridelse af kommunalt hverv, jf. § 18, stk. 4, i bekendtgørelse om vederlag, diæter og efterløn m.v. vedrørende kommunale hverv (bekendtgørelse nr. 888 af 22. november 1995).

Ad 4. Bemærkningerne i lovforslag L 167, fremsat den 1. februar 1995, til § 16, stk. 6, er sålydende:

"Det følger af denne bestemmelse, at en vederlagt udvalgsformand ikke kan modtage erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for varetagelse af hverv, der udføres af den pågældende i dennes egenkab af udvalgsformand, ligesom en viceborgmester, der modtager fast viceborgmestervederlag, ikke kan modtage erstatning i anledning af tab opstået ved varetagelse af viceborgmesteropgaver, herunder varetagelse af funktionen som borgmester, jf. § 33. En udvalgsformand kan heller ikke modtage erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med deltagelse i kurser, der vedrører udvalgets forretningsområde.

Bestemmelsen indebærer endvidere, at et kommunalbestyrelsesmedlem, der modtager honorar, diæter eller anden vederlæggelse f.eks. fra et kommunalt fællesskab eller et aktieselskab eller i

medfør af særlovgivning, vil være afskåret fra at modtage erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i henhold til stk. 5 for varetagelse af det pågældende hverv."

Et kommunalbestyrelsesmedlem, der er vederlagt på andet grundlag kan således ikke modtage tabt arbejdsfortjeneste efter § 16, stk. 5.

En vederlagt udvalgsformand kan således heller ikke modtage erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for varetagelse af hverv, der udføres i egenskab af udvalgsformand. Ved afgrænsningen af, om hvervet varetages af den pågældende i egenskab af udvalgsformand, kan det være det være vejledende, om hvervet finansieres ved bevilling inden for det stående udvalgs område, og om sager vedrørende det omhandlede hverv i givet fald vil skulle forelægges for kommunalbestyrelsen via det stående udvalg. Der henvises herved til den kommenterede lov om kommunernes styrelse, 1996, side 111.

Ad 5. § 16, stk. 6, udelukker som nævnt ovenfor udbetaling af erstatning for tabt arbejdsfortjeneste efter § 16, stk. 5, når et kommunalbestyrelsesmedlem er tillagt særligt honorar eller vederlag, bortset fra ydelser efter stk. 1, 2 og 4, for varetagelse af kommunalt hverv.

Efter Indenrigsministeriets opfattelse indebærer dette, at et kommunalbestyrelsesmedlem, der har ret til vederlæggelse mv., ikke ved at fraskrive sig denne ret kan opnå ret til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Se tillige den kommenterede kommunale styrelseslov, 1991, side 94 og 1996, side 115.

Med venlig hilsen

Torben Sørensen